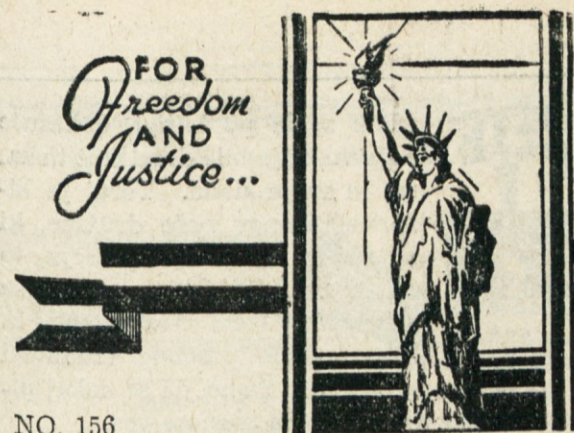

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, AUGUST 16, 1961

ŠTEV. LX — VOL. LX

NO. 156

Indija zalegnila pas za lepšo — bodočnost!

Kljub nad dva in pol milijona dolarjev pomoči iz svobodnega sveta bo morala Indija napeti vse sile za izvedbo nove petletke.

NEW DELHI, Ind. — Finančni minister je razložil parlamentu, kaj mora Indija pričakovati od novega petletnega gospodarskega načrta, ki so ga uvedli s prvim aprilom. Zahvalil se je Združenim državam za obljubljeno pomoč v znesku \$1,045,000,000 v naslednjih dveh letih. Poleg tega so obljubile pomoč tudi Velika Britanija, Kanada, Francija, Zapadna Nemčija, Japonska in Mednarodna banka za obnovo, tako, da bo v celoti zunanja pomoč znašala \$2,286,000,000.

Finančni minister je izrazil prepričanje, da bo ta pomoč v resnici izplačana. Dodal je, da to še ne bo dovolj, Indija bo morala do skrajnosti omejiti uvoz drugega blaga, da bo mogla dobaviti potreben material za postavitev novih industrij, ki jih brezpogojno potrebuje za gospodarski napredek. Pospeševala bo izvoz prav tako do skrajnih mej možnosti, celo v škodo domačega trga. To Indija mora delati, da bi vsaj nekoliko poskrbela za bodoča leta, ko bo treba preživljati velik prirastek prebivalstva.

Dominikanska republika na poli v demokracijo

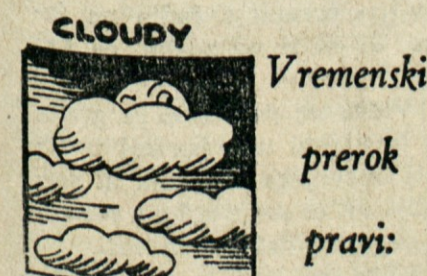
PUERTO PLATA, Dom. rep. — Opozicijska stranka "Civic Union" je imela tu svoje prvo veliko javno zborovanje. Kaj takega bi bilo pred par meseci še nemogoče. Policija je mirno poslušala govornike in zborovalce, ki so vpili proti vladi in zlasti proti članom družine Trujillo. Zbor je klical in prepeval, kot je to navada pri zborovanjih v južni Ameriki. Vsekakor je splošno razpoloženje motilo dejstvo, da je bil zaupnik "Civic Union", ki je tudi hotel priti na zborovanje, zašoden in umorjen med potjo.

"Civic Union" je ostro protestirala pri predsedniku republike. Zborovanje daje Dominikanski republiko vsekakor podoben svobodnejšega političnega življenja. Predsednik zborovanja je posebej izrazil zahvalo policiji za "pomoč" in pozval zborovalce, da so ji posebej zaploskali.

Južna Koreja zaplenila "nepravični" — dobiček

SEOUL, J. Kor. — Vlada je objavila, da mora 27 južnokorejskih podjetnikov tekmo 180 dni izročiti državi \$37,000,000 nepravičnega dobička, ki so ga napravili tekom upravljanja dežele pod prejšnjimi vladami.

V kolikor se ne bodo zahtevali pokorili, jim bo premoženje zaplenjeno, čaka pa jih še zapor.

Delno oblačno in malo hladnejše. Najvišja temperatura 80.

Novi grobovi

Albina Sajovic

Včeraj zjutraj je umrla v Euclid Glenville bolnišnici 52 let stara Albina Sajovic, roj. Fink, z 902 E. 209 St., po več letih bolezni. Pokojna je bila rojena v Clevelandu na E. 39 St. Zaprutila je moža Franka, sina Franka, mater Albino Simčič, roj. Budal, katere mož je umrl pred nekaj tedni, sestre Mary Andolsek, Angelo Virant, Frances Taft in Rose Sinkovih ter brata Johna Fink. Pokojna je bila članica Društva Slov. dom št. 6 SDZ in Društva Cleveland št. 26 SNPJ. Pogreb bo v petek ob osmih iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Kristine ob devetih, nato na All Souls pokopališče.

Čehi oborožujejo Gano

Poslali ji bodo večje število tankov in topništva s potrebnimi strokovnjaki in instruktorji.

PRAGA, CSR. — V tukajšnjih opuščenih krogih krožijo vesti, da je predsednik afriške Gane Nkrumah sklenil s češkoslovaško vlado dogovor o vsaji dobavi češkega orožja Gani.

Trdijo, da bodo češki tanki in topovi v kratkem na poti v Gano. Z njimi pa seveda tudi češki tehniki in vojaški strokovnjaki.

Čehi so svoj čas poslali precej orožja tudi Gvineji, ko so zahodno sile njeno prošnjo odklonile. Njen predsednik Seku Toure se je tedaj naslonil na komunistični blok.

Število brezposelnih v Clevelandu padlo

CLEVELAND, O. — Po podatkih urada za brezposelno podporno je število brezposelnih tekom zadnjega tedna padlo in se bo v prihodnjih tednih ponovno znižalo. Napovedujejo, da bo položaj brezposelnosti in zaposlenosti koncem septembra enak onemaj junija lani.

Tedaj je bilo na področju Velikega Clevelanda zaposlenih 707,000 oseb, brez posla pa komaj 3.9 odstotka razpoložljive delovne sile.

Nehru se pripravlja na zborovanje nevtrakev

Predsednik indijske vlade se prizadeva, da bi bilo zborovanje nevtralev v Beogradu resnično nevtravno.

NEW DELHI, Ind. — Predsednik indijske vlade Jawaharlal Nehru je v razgovorih z Burmo, Ceylonom in Nepalom za skupni nastop na zborovanju nevtralev, ki se bo začelo 1. septembra v Beogradu. Nehru bi rad že v naprej zagotovil, da ne bo zborovanje kazalo protizahodne ali protizahodne smeri, ampak da bo v resnici nevtravno. Naloga, ki si jo je postavil vodnik Indije, je več kot težavna. Na zborovanje so povabljeni taki nevtraleci kot je Kubanski Castro, niso pa bili povabljeni švedski, finski in švicarski. Če upoštevamo "nevtralnost" rdečega Beograda, potem si lahko predstavljamo, kaj bo zborovanje v Beogradu prineslo.

Zahodni obiskovalci v rdečem Peipingu

HONG KONG. — Kitajska slavi imenitne goste. Predsednik afriške republike Gane, Kwame Nkrumah je priletel v rdečo Kitajsko iz Sovjetije, iz Brazilije pa je prišla posebna delegacija pod vodstvom podpredsednika Goularta.

Pri slavnostnih pojedinah so vodniki rdeče Kitajske poudarjali zlasti, da Združene države preprečujejo rdeči Kitajski sprejem v članstvo Združenih narodov. Izjavljali so: Tako ne more biti in ostati.

Brazilijanci bi radi dobili večjo finančno pomoč Kitajske. Ta je sama v hudi zadregi in se ogleduje po kakih dobrotnikih.

Egipčani gredo stražit Kuvajt

BEIRUT, Lib. — Britanske čete, ki čuvajo neodvisnost Kuvajta, se bodo umaknile in na njihovo mesto bodo prišle vojaške enote Združene arabske republike.

Kasem, ki bi rad priključil Kuvajt Iraku, ne bo imel razloga trditi, da je Kuvajt britska kolonija.

Iz slov. nasebin

LORAIN, O. — V nedeljo, 6. avgusta, je umrla v Sv. Jožefa bolnišnici po dolgi bolezni 62 let stara Tereza Božič, roj. Kobal v Gorenji vasi pri Vipavi v Sloveniji, s 4016 Elyria Ave. V Ameriko je prišla leta 1920 in se naselila v Lorainu. Dve leti nato se je poročila in ostala nato ves čas tu. Mož ji je leta 1947 umrl. Po moževi smrti je bila zaposlena v tukajšnji bolnišnici sv. Jožefa kot pomožna bolnišničarka. Bila je članica Društva št. 21 SDZ, Društva Bled št. 17 SNPJ in Slov. gospodinskega kluba ter delničarka Slov. nar. doma. Zaprutila je sina Louisa Božič in hčer Thereso Stursa, brata Rafaela in pet vnukov (vsi v Lorainu). Pokopali so jo na Kalvariji po cerkvenih obredih 9. avgusta.

Nič ni ostalo skrito!

WASHINGTON, D. C. — Ameriške elektronske naprave, ki so razmeščene po različnih delih sveta, so sledile pripravi in poletu sovjetskega kozmonavta Titova v vesolje v vseh podrobnostih.

Predsednika Kennedyja so informirali o vsem poteku sproti. Tako je bil obveščen tudi o prekinitvi priprav za vzlet rakete, ki je kasneje ponesla Titova na pot okoli Zemlje.

Svet je postal takoj majhen, da ne more skoraj nič več ostati skrito, pa naj se dogodi v puščavi srednje Azije ali v pragozdu Južne Amerike.

Češke in poljske čete v Vzhodno Nemčijo

LONDON, Vel. Brit. — V tukajšnjih krogih, ki imajo dostop do virov obveščevalne službe, trdijo, da bo Hruščev poslal v Vzhodno Nemčijo poljske in češke čete, da na ta način pokaže jasno, da stoji za njim trdno vsa Varšavska zveza.

Varšavska zveza je nekaka vzhodna Atlantska zveza (NATO), v kateri so poleg Sovjetije vse njene evropske satelitske države. Na nedavnem sestanku v Moskvi je pozvala Vzhodno Nemčijo, naj zapre vse prehode v Zah. Berlin, in izjavila, da bo podpisala mirovno pogodbo z Vzhod. Nemčijo.

Ameriški podtajnik Kohler in poslaniki Anglije, Francije in Zah. Nemčije še niso končali svojih posvetovanj glede ukre-

KOMUNISTI GROZIJU Z NOVO BLOKADO BERLINA

Vzhodna Nemčija je zagrozila Zahodni, da bo ustavila ves promet med Zahodno Nemčijo in Zahodnim Berlinom, če bo vlada v Bonnu odpovedala obstoječe trgovinske dogovore z Vzhodno Nemčijo. — Zahodne sile pripravljajo protest v Moskvi.

BERLIN, Nem. — Ko je prišlo včeraj v javnost, da pripravljajo Zahodna Nemčija gospodarske ukrepe proti Vzhodni Nemčiji zaradi zapore prometa med vzhodnim in zahodnim delom Berlina, je vlada Vzhodne Nemčije izjavila, da bo v tem slučaju ustavila ves promet med Zahodno Nemčijo in Zahodnim Berlinom. Ta promet se vrši na temelju dodatka k obstoječi trgovinski pogodbi med obema nemškima vladama. Z odpovedjo trgovinskega dogovora bo postal neveljaven tudi sporazum o prometu in Vzhodna Nemčija je napovedala, da bo v tem slučaju zaprla ceste, železnice in rečne prekope, ki vežejo Zahodni Berlin z Zahodno Nemčijo.

Zveze z zavezniškimi vojaštvom v Zahodnem Berlinu pri tem ne bi bile prizadete, ker te obstoje na temelju sporazumov med Sovjetsko zvezo in zahodnimi zavezniki iz časa potsdamske konference in vojaških dogovorov iz časa ameriškega umika v Turingije in Saške jeseni 1945 in prihoda zahodnih zaveznikov v Zahodni Berlin.

Kjub zaporu prehodov, od sto so ostali odprti le trije, je včeraj pribežalo v zahodni del mesta okoli 50 Nemcev z vzhoda. Vzhodni Berlin je na splošno miren, čeprav je vidno nerazpoloženje prebivalstva. Na ključnih položajih v mestu stoje poleg vzhodnonemškega vojaštva in delavske milice sovjetski tanki, ki so Vzhodnim Nemcem junija 1953 pokazali kaj zmorejo, če gre zares.

Zahodni protest še ni gotov WASHINGTON, D.C. — Po veljavnosti zahodnih vojaških čet v Zahodnem Berlinu so protestirali pri poveljniku v sovjetskem sektorju mesta proti zapori prehodov in proti nezakonitemu prihodu vzhodnonemških čet na področje Berlina, prav tako tudi proti škodi, ki je nastala na mestnih cestah ob postavljanju žične ograje vzdolž 25 milj dolge meje med obema deloma Berlina.

Ameriški podtajnik Kohler in poslaniki Anglije, Francije in Zah. Nemčije še niso končali svojih posvetovanj glede ukre-

in iz l. 1949, ko so ukinili blokado in zagotovili nemoten promet med obema deloma mesta ter med mestom in Zahodno Nemčijo, na drugi so prelomili dogovor s tem, ko so pustili v Vzhodni Berlin vzhodnonemško vojsko, ki ji je vstop v mesto prepovedan prav tako kot zahodnonemški.

Zahodne vojaške sile v Berlinu bi v smislu dogovorov s Sovjetsko zvezo morale nastopiti skupno z njo proti nezakonitim ukrepom Vzhodne Nemčije. Vprašanje je, kaj bi Sovjeti dejansko storili, če bi zahodne sile nastopile z orožjem proti vzhodnonemški vojski, ki je začela proti vsem dogovorom in sporazumom graditi ob meji žično ograjo. To vprašanje bo ostalo nerešeno, ker so se zahodne sile odločile, da ne bodo uporabljale sile. Izgleda, da so trenutno zavrgle celo uporabo gospodarskih ukrepov. Ostalo bo torej samo pri papirnatih ukrepih, da se brani — mir. Kapitacija pred Hitlerjem v Muenchenu oktobra 1938 je mir rešila samo za eno leto!

Iz Clevelanda in okolice

Dopolnilo—

V "Zahvali" za pok. Antona Kirm 11. avgusta je bilo pomotoma izpuščeno, da žaluje za njim tudi sedem vnukov in vnukinj.

Rokoborba—

Jutri zvečer se bosta v Areni pomerila Lord Layton in Bearcat Wright z Japoncema Satom in Tarom Keomuka. Nastopilo bo tudi več drugih znanih rokoborcev. Začetek ob 8:30.

Rdeče kitajsko vojaštvo pod strogim nadzorom KP

KONG KONG. — Po poročilih komunističnega kitajskega časopisa in zaupnikov je komunistična partija zmagala zahtevu, da morajo vse oborožene sile brezpogojno ubogati in izpolnjevati zahteve političnih komisarjev in da so vse pod nadzorstvom partije. Na drugi strani so vojaški krogi produrili s svojo zahtevu, da oboroženih edinic ni uporabljati za civilna dela v industriji in poljedelstvu, kot se je doslej redno dogajalo.

Ministrstvo za narodno obrambo je izdalo nov pravilnik in navodila za vse oborožene sile, ki v glavnem vsebuje ti dve naročili:

Oficirji vseh edinic morajo sproti poročati o stanju med množicami komisarjem partije in izvajati naročila, ki jih od njih dobe.

Vsi generali in višji častniki, ki so se tej reorganizaciji upirali in skušali vojaštvo držati proč od partije, so bili premeščeni ali upokojeni.

Komunisti povdarjajo, da bodo z intenzivnim političnim potokom in točnim izvajanjem političnih programov v edinicah dvignili moralno in disciplino v oboroženih silah rdeče kitajske republike.

Tokio največje mesto sveta

NEW YORK, N. Y. — Pri statističnem uradu Združenih Narodov ugotavljajo, da prebivalstvo sveta naraste vsako leto za 46 milijonov ljudi. Vsako minuto je na svetu 85 ljudi več.

Številke povedo, da je Tokio že največje mesto na svetu, pred New Yorkom. Tokio ima 8,161,000,000 ljudi, New York pa "samo" 7,781,984. Naslednja največja mesta gredo po vrsti: Sanghaj, Moskva, Bombaj, Peiping, Buenos Aires, Sao Paulo, Chicago, London.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Kennedy je odredil, da se da državam na razpolago že sedaj \$818,000,000 kot zvezni prispevek za gradnjo meddržavnih avtoceste. Ohio je dobil od tega \$46,000,000.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Združene države so poslale na pot okoli Zemlje novo umetno lunu "Explorer XII". Njena naloga je ugotoviti odnos med magnetičnimi polji, ki obdajajo Zemljo, in vesoljsko radijacijo. Umetna luna je težka 83 funtov in ima peruti kot "mlin na veter".

WASHINGTON, D.C. — Letalske sile bodo povečale število moštva za okoli 28,000 mož največ na temelju prostovoljnih prijav za podaljšanje službe. Danes bo verjetno pozvanih v pripravljenost 111 enot armadne rezerve.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

63

No. 156 Wed., Aug. 16, 1961

Amerika v luči zločinov

Naša javna uprava objavlja letno na tisoče poročil o vseh mogočih vprašanjih. Med najžalostnejše spada gotovo vsako letno statistično poročilo naše Federalne preiskovalne agencije, znane pod imenom FBI, o zločinih, ki so se dogodili tekom preteklega leta. Tako smo sedaj dobili v roke poročilo za l. 1960. Je nazoren dokaz, da ni vse zlato, kar se v Ameriki svetli. Zelo radi poudarjamo vse, kar je lepega in dobrega v našem ameriškem življenju, žal pa zanemarjamo vse, kar je temnega. Morda zato, ker nas pri tem nehoti zapeče vest, kajti vsak državljan nosi del moralne odgovornosti za vse, kar se temnega dogaja v ameriškem svetu. Da še bolj ne uspavamo naše vesti, naj ne pozabimo na sledeče pretresljive številke iz gornjega poročila.

Naša dežela je lani štela skoraj 180 milijonov prebivalcev, policiji pa je bilo javljenih ali je sama odkrila 1.861.300 prestopkov in kazenskih prekrškov zakonov, torej ena kršitev zakona na vsakih 100 ljudi! Pri tem pa moramo vpoštevati, da varnostni organi ne zvedo za vse prestopke, največ radi tega, ker imajo premalo moštva v svojih različnih službah. Največ zločinov odpade na vlome: 821.100, potem na tatvine: 474.900 in potem na tatvine avtomobilov: 321.400. Na prestopke proti osebni varnosti odpade 130.000 slučajev, na rope 89.000, na ugrabitve 15.500 in na umore in uboje 9.140.

Ako vse te zločine razdelimo po času, dobimo sledečo grozno sliko: vsake štiri minute se dogodi resnejši zločin. Do umora ali uboja pride vsakih 58 minut, do ugrabitve in napadov na osebe vsake tri minute. Vsakih šest minut se izvrši roparski napad, vsakih 39 sekund pa vlom, vsako minuto ena tatvina in vsake dve minuti ukrade tat avtomobil. To so samo glavni zločini. Policija ima namreč celo lestvico zločinov. Lestvica obsega 25 različnih vrst zločinov.

Kdo vse nastopi pot k zločinom? Policija je lani aretirala na vsakih 100.000 prebivalcev 3.640 osumljencev, v mestih je aretacij skoraj trikrat toliko kot na deželi. Najhitreje rastejo aretacije mladih prestopnikov in zločincev. Po l. 1950 se je število aretiranih mladoletnikov (pod 18 leti) podvojilo, dočim je mladi rod (10-17 let) narasel samo za kakih 50%. Na deželi je odstotno manj mladih prestopnikov kot v mestih. Tudi število mladih zločink je manjše na deželi kot v mestih.

Vsekako je žalostno dejstvo, da število prestopkov in zločinov raste štirikrat hitreje kot število prebivalstva. Najhitreje narašča število roparskih napadov. Imajo pa zločini svoje "sezone"; največ jih je v pozni jeseni (novembru) najmanj pa v zgodnji pomladi (marchu). Od vsakih 26 mladih ljudi v starosti 10-17 let je bil eden aretiran. V mestih spada 14% vseh aretacij na mladino. Mladi zločinci najraje kradejo avtomobile, potem se vežbajo v vlomih in šele potem v tatvinah. Značilno je, da odpade 8% vseh morilcev na mladino pod 18 leti. Zanimivo je, da se razne vrste prestopkov in zločinov godijo skoraj v enakih odstotkih v mestih in na deželi.

Dobro sliko dajejo tudi žrtve med policijskim osebjem, ki so nastale pri izvrševanju dolžnosti varnostnih organov. Tekom službe je bilo lani ubitih ali umorjenih 48 policijskih uslužbencev, nad 9.000 policajev je pa bilo napadenih. Nad življenjem policajev so se pa pregrešili samo "težki" zločinci, samo taki, ki so imeli na vesti povprečno 39 prestopkov in zločinov.

Koliko materialne škode napravijo ameriški zločinci, se ne da točno ugotoviti. Pri vsakem ropu cenijo povprečno škodo na \$276, pri vsaki tatvini na \$74-183, pri vsaki tatvini avtomobila na \$830. Za leto 1960 cenijo skupno škodo na približno \$570.000.000. Policiji se je posrečilo, da je rešilo samo 52% zgubljenega premoženja.

Na tej žalostni sliki ima svoj primeren delež tudi naša ohajska država s svojimi skoraj 10 milijoni prebivalcev. Ohajski varnostni organi so ugotovili lani nad 74.000 zločinov, kršitev zakonov in prestopkov. Umorov in ubojev je bilo 323, ugrabitev 583, 4.038 je bilo roparskih napadov, 3.322 pa vlomov. Skoraj 53.000 je bilo navadnih in večjih tatvin, avtomobilov so pa uzmovili pobrali 13.406.

Nič boljša ni slika za Cleveland in okolico, ki imata slučajno en odstotek vsega ameriškega prebivalstva. Vseh prestopkov in zločinov je bilo lani pri nas skoraj 13.000. Umorov in ubojev je bilo 96, nasilnih ugrabitev pa 95. Ropov je bilo 1.396, napadov na osebe pa 564. Tatvin je bilo skoraj 6.600, avtomobilov so pa ukradli 3.353, torej povprečno deset na dan.

Številke, ki smo jih gori navedli, so same po sebi dolgočasne. Jih je skoraj preveč, zmedejo misli. In vendar govorijo svojo povest, ki ni lepa. Kdo sploh ve, da ima naša policija vsak mesec opravka z skoraj 1.100 kriminalnimi slučajmi, da doživimo vsak teden povprečno dva umora in uboja?

Časopisje vsega tega skoraj registrirati ne more. Ako bi hotelo poročati dnevno o 30-40 dogodkih, kjer je imela policija svoje prste vmes, bi ne ostalo nobenega prostora za druge novice. Zato je prisiljeno, da izbere iz množice zločinov in prestopkov samo par slučajev in jih napihne, ako se da, v senzacije. Šele takrat se občinstvo začne zanimati za kriminalni dogodek. Seveda je za resne časnike težka stvar, kako naj izberejo res tipične prestopke in zločine, ki res osvetlujejo temno plat našega družbenega življenja. Zato se večina časopisov otepa pisanja o zločinih, ne iz lagodnosti, ampak v prepričanju, da se pomen posameznih zločinov da ugotoviti šele takrat, ko zločini sami že niso nobena novica več.

To je razlog, zakaj so letni pregledi zločinov tako važni. Opomnijo naj nas vsaj enkrat na leto, kakšnim in kolikim slabostim je podvržena naša ameriška družba.

BESEDA IZ NARODA

K rojakom na zahod Kanade in v Skalne gore

IV.

Svakinji Tončka Kveder in Zvonka Siferer sta s solzami veselja pozdravili najprej Maro, ki je bila pri njih na obisku že pred sedmimi leti, nato pa še naju z Martinom. Za mamicama so pritekli otroci Lejla in Gregi, Irena in Andi, vsi zagoreni in rdečih ličk. Mara jih je poznala po imenih, meni je pa vzelo kar nekaj časa, da sem si imena zapomnil in ločil obrazke. Ni bilo namreč posebno veliko časa na razpolago, ker so prišli opoldne iz šole še ostali, da jih je bilo skupno devet.

Tončka nas je povabila v hišo, nato pa sta naju z Zvonko obe v eni sapi spravevali, kako smo vozili. Povedali smo na kratko, da nismo imeli sitnosti razen čnega "kašljanja" našega konjčiča na začetku poti in srečanja z veliko sovo na cesti v Sev. Dakoti. Ta je sedela kljub belemu dnevu v ranem jutru sredi ceste in že sem se bal, da bomo zavozili nanjo, ko se je nepričakovano dvignila in poletela naravnost proti avtomobilu. Komaj za dober las je manjkalo, da se ni zaletela v prednje okno avtomobila. Isto jutro so nam nekaj podobnega še parkrat igrile jate vrabcev, ki so na cesti iskale hrane.

S Tončko, ki sem jo po 13 letih srečal drugič, sva se razgovarjala o njenem možu Pavlu, s katerim sva nekaj na realki v Ljubljani skupaj učila. On je bil na delu in Tončka mi je dejala, da se bo vrnil verjetno šele v četrtek zvečer ali pa celo v petek, ker da grade kakih 60 milj od doma.

Prišla je Zvonka in nas povabila v svoj dom, ker so se domesnili, da bomo stanovali tam. V strahu pred vročino smo se odločili za bivanje v hladni, lepo urejeni kleti. Martin je dobil svojo midva z ženo pa svojo sobo. Najina je bila obsežna, da bi mirno lahko priredila v njej ples.

Otroci so se gnetli okoli našega avtomobila, ga božali in spravevali, če jih bosta teta in striček kam peljala. Ker je imel prihodnji dan Kvedrov Tomažek rojstni dan, smo naložili otroški drobiž in se odpeljali v mesto.

Lethbridge je precej prijazno mesto, središče bogatega farmarskega predela, s kakimi 30.000 prebivalci. Nastalo je ob rudniku premoga, ki pa je že davno opuščen. Sredina mesta ima mestni značaj, kot ga poznamo tudi pri nas na vzhodu, s prometnimi lučmi, obilico avtomobilov, malo prostorom za parkiranje avtomobilov, pa z vrsto trgovin in veleblagovnic vseh vrst. Šli smo k Eatonu in nakupili za otroke nekaj igrar, pa jih pustili tudi jahati na slonu in konju.

Kvedrov Gregi bi bil najrajši kar tam ostal, tako mu je bilo jahanje všeč. Siferjev Andi je bilo malo bolj previden, živahnima deklicama Ireni in Lejli pa je jahanje tudi kar ugajalo. Čene so na splošno odgovarjale našim v Clevelandu. Isto smo ugotovili tudi glede živil, ko smo šli kupovat v neko veliko samopostrežno trgovino z živili.

Ko smo se vrnili iz mesta, nas je doma pričakoval že France Siferer, Marin brat, ki ga nisem poznal drugače kot po sliki. Prijazen, trden in zdrav mož, ki se mu je poznalo, da dela največ v naravi, nam je veselo segel v roke. Zopet smo se pogovarjali o naši poti, nato pa o znanih iz taborišča, ki žive v Clevelandu. Zvonka, ki je v špitalskem taborišču vodila šivalni in krojni tečaj, jih je poznala celo vrsto, skoro več kot mi sami.

Na Kvedrovem vrtu pred garazo smo po večerji razgovor nadaljevali sredi otrok, ki so hoteli vse vedeti in vse videti. Posebno živahna je bila Kvedrova najstarejša — Alenka. V lepem slovenskem jeziku je povpraševala po vsem mogočem in gledala, da bi "ameriškim" gostom napravila čim več veselja. Njena sestra Lejla in mali Gregi sta hotela biti sredi vsega dogajanja. Pri tem jima je delala družično Siferjeva Irena. Siferjeva najstarejša, Marija, je že na pol gospodična in se je tudi tako zadržala. Mirni in zadržani so bili tudi njen bratec Franci, sestra Metka in Kvedrov Tomažek.

Čez dan smo imeli blizu 90 vročine, vendar jo nismo prehudu čutili, ker je skoro stalno po malem pihalo. Zvečer se je naglo ohladilo. Tedaj sta se pripeljala Ivan Boh in njegova žena Tončka, ki je bila rojena pod isto streho na Zelimeljskem kot moj oče. Bohova sem videl poslednjič jeseni 1943 v Ljubljani, vse, kakor že precej davno. Po odgovorih na njuna vprašanja o poti sem začel spraševati jaz o očetovih sorodnikih. Od moških jih je le malo ostalo. Tončka je tekom državljanske vojne in po njej izgubila vseh šest bratov. Stiri, od katerih najmlajšemu ni bilo še niti 17 let, so pobili TI. tovi "osvoboditelji", ko so jih jim maja 1945 izročili z drugimi domobranci vred Angleži. Tudi Bohov Ivan je povedal vrsto zanimivih podrobnosti iz zadnjih mesecev državljanske vojne in iz Vetrinja. Od teh spominih nam je vsem postalo težko.

Da bi lažje premagali to razpoloženje, sem prinesel steklenico "slovenskega", ki smo ga pripeljali s seboj, ki ga pa v tem delu Kanade nimajo. Natočili smo ga vsakemu po eno čašo in napili na to prvo srečanje v novem svetu v upanju, da mu bodo sledila druga. V tem se je prikazala na vratih vsa nasmejana Bohova Marija. Njenega smeja in živahnosti je bila skoro polna vsa hiša. Pripovedovala je o svojem delu v bolnišnici, kjer se uči za bolnišnično sestro, o društvu in športu, da smo naglo pozabili na žalostne spomine. V prijateljskem razgovoru so živile stare vezi in poglone nove, da smo se kmalu čutili drug drugemu blizu, drug drugemu dragi, kot da smo bili vedno skupaj in da nas ni čudna usoda nikdar vrgla iz rodne domovine preko širnega oceana narazen. Ob tem smo čutili, da smo našli pravi prav, ko smo se odločili za dolgo pot preko vse dežele, da smo si po tolikih letih lahko segli v roke, si jih prijateljsko etisnili in izlili drug pred drugega svoje veselje, svojo žalost,

svoje prijetne in svoje žalostne skušnje zadnjih vojnih in povojnih let.

V. L.

(Dalje sledi.)

Odličen uspeh rojakinje

Minot, N. Dak. — Kraljičeva Nežka iz Minota v North Dakoti, bo graduirala na St. Alexius School of Nursing v nedeljo dne 20. avgusta.

Nežka je hčerka gospoda Janca in gospe Nežke Kraljič. Rojena je bila v tomišljski fari v ljubljanski okolici. Ko je bila stara šest let, je prebežala s starši preko Ljubelja na Koroško. Begunska leta je preživela v Spittalskem taborišču, kjer je obiskovala osnovno šolo do šestega razreda. Leta 1950 spomladi se je cela družina preselila preko morja v Minot v North Dakoti. Tu je obiskovala St. Leo's School, s katere je graduirala leta 1958. Istega leta jeseni se je vpisala na St. Alexius School of Nursing v Bismarcku v North Dakoti. Vsa leta svojih študij je bila med odličnjaki v razredu in je zato prejela tudi šolnine.

Nežka namerava po graduaciji nadaljevati študije na Marquette Univerzi v Milwaukee, Wis.

Rojakinji, ki ima mnogo taboriških znancev raztresenih po vsej Ameriki, k njenemu uspehu iskreno čestitamo!

A. K.

Bus bo peljal na Sloven. prislavo

Cleveland, O. — Še malo in spet se bodo odprla vrata šol. Tudi slovenskih šol pri Sv. Vidu, pri Mariji v nebesa vsteti in drugod po ZDA in po Kanadi, kjer žive večje slovenske skupine. Preden pa se to zgodi, morajo naši šol. odbori zbrati denarna sredstva, saj šole so drage. Za starše je to velika skrb.

Da reši to vprašanje, bo Slovenska šola pri Sv. Vidu imela v nedeljo 27. avg. na Slovenski prislavi piknik. Ker je pa med nami mnogo takih, ki bi šli radi z nami na piknik, pa nimajo svojega vozila, je odbor staršev pripravljen za to priložnost preskrbeti prevoz na prislavo z busom. Seveda, če bo zadosti pripravljen. Vožnja v obe smeri bo veljala \$2. — za odrasle, za otroke pa bo ceneje; koliko, bomo povedali, ko bomo vedeli, koliko se jih bo prišlo. Več ko bo udeležencev, ceneje bo!

Kdor bi se rad poslužil te ugodnosti, naj se prihlasi do sobote, 19. t. m., ali pri naši tiskovnici ge. Minki Slak, 5404 Standard Ave., tel. št. UT 1-1725, ali pa pri g. dr. Lobetu, t. j. gostilna Eršte, 6802 St. Clair Ave., tel. št. HE 1-3344.

Prosimo, da drug drugega opozorite na to ugodnost in se pogovorite glede skupne udeležbe. Hvala!

Sol. odbor.

Zašlim dekletom je treba pomagati na pravo pot

New York, N. Y. — Javnost našega velikega mesta, ki se redno razburja nad izbruhi nasilja in drugega zločinstva, ki ga povzročajo nedorasli fantje, največ v organiziranih skupinah, ki jih vodijo po eden ali več že zakrknjenih zločincev, vsi drugi člani pa padejo v tako družbo po ne-

ČE VERJAMETE AL' PA NE!

Na željo večjega števila starejših čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca. — Ured.

Tako smo sedeli pri mizi "veliki štirje," potomci starega Grmka. Prav škoda, da tudi njega ni bilo zraven, ker je doživel, kakor jo je znala zrihtati sestra Micka, zelo obratna. Posebno še, če je bilo kaj svetlega na mizi, naj bo že teran, v pavčan, ali pa bizelje. Sestra ni vedela, da je to nekakšna zadnja večerja za nas štiri, ker potem nismo bili vsi štirje več skupaj. V naši družini je bilo že tako, da jaz ne pomnim, da bi bili kdaj vsi skupaj. Je že tako nameno, da tega ali onega ni bilo, če smo sklicali splošno skupščino od časa na časa, najraje doma ob žeganju. Ko so mati umrla, je bil najmlajši bratec star komaj 6 mesecev. Tega je mati kmalu poklicala za seboj in tako je mene doletela čast igrati vlogo Benjamina - najmlajšega. Potem so pa oče poraztaknili mlajše pri sorodnikih, starejše pa po službah. Zato sem jaz nekatere, ko sem začel spoznavati, da živim, debelo gledal, ko so se mi predstavljali za brate in sestre, ko sem vendar mislil, da sem jaz edini in da bom jaz doma imel.

Sestra Micka je torej za to redko priliko pripravila najboljšo in najbolj iznajdljivo jedi. Znala pa je, to pa, to, kakor malo katera. In veselila jo je kuharja, da je nazadnje šla, zbrala vse tisočere recepte, ki jih je prej sama preskusila ter napisala knjigo "Varčna kuharica." Prej so se kunšvale iz kuharskih knjig samo premožne gospodinje, po tej sestrični knjigi je pa lahko najskromnejša kuhinja lahko pripravila tečno jed. Kako so slovenske gospodinje in de-

srečnem naključju, je sedaj vznemirjena nad neprimernim ravnanjem z lahkomišljenimi dekletki, ki v mladostnih letih prestopajo ali hujše kršijo zakone. Vse te, ki jih mestna policija po ulicah in zasači pri kakem nepravem poslu, pomečejo v žensko kaznilnico, ki jo imenujejo "trdnjavo obupa." To je staroveška zgradba, oddana z vsemi varnostnimi napravami, redno prenatrpana. Najhujše je, da tja zapirajo zločinke, ki prestajajo kazni, in mlada dekleta, ki jih prime policija in čakajo tam na razpravo, jim torej sploh še ni nič dokazanega.

Prostora je tam za 440 žensk, v marcu pa jih je bilo zaprtih 670. Med jetnicami je bilo 48 mladoletnic, med njimi več noleščih. Javnost zahteva, da je za ta dekleta, zlasti tista, ki pridejo v nasprotje z javnim redom in zakonom očitno vsled žalostnih okoliščin, ki jih niso same zakriville, in take, ki se pregreše prvič, treba dobiti poseben način ravnanja, ki naj jih ozdravi, duhovno in telesno popravi, da bodo sposobne za normalno življenje.

To niso zločinke, ampak nesrečnice. Skušnje kažejo, da jih po veliki večini razmeroma ni težko uvesti v redno življenje, če se uporablja človekoljubni način pomoči in zdravljenja, ne pa neprimerno, samo za trde zločinske narave namenjeno kaznovanje.

J. K.

ENA IZMED PRVIH MEDNARODNIH ORGANIZACIJ

Splošna poštna zveza je bila ena izmed prvih mednarodnih organizacij. Ustanovljena leta 1874 je določila enako poslovanje pri odpravljanju, pisemske, paketne in denarne pošte.

kleta segle po knjigi, dokazule dejstvo, la je bila desetkrat tiskana in razprodana. Torej je bilo več članov naše družine, ki smo radi čakali po papirju, to ali ono. Zdaj čakam samo še jaz, menda čisto brez potrebe in brez kakšne posebne vrednosti ali škode. Samo, da se nekaj piše, papir pa prenese vse.

Brat Jože je bil vesel človek, če mu ni kaj napek hodilo. Prijetno je bilo v njegovi družbi, kadar je bil razpoložen. Tisti-krat je bil. Zato mi je bilo pa bolj nerodno, da bi zli škaf mrzle vode na veselo družbo in jim povedal, da smo morda zadnjič skupaj. Zijali bodo in silili vame: nikar! Če bi bil spreten govornik, bi bil vstal in kakšne pol ure vezal otroke, da bi pričujoče pripravil v glinjenost in jim nazadnje vrgel očvirek: jaz jemljem slovo. Ker pa nisem znal še nikoli zvezati besede v kak gromovniški recitat, da bi me pri vsakem stavku prekinili z burno aklamacijo in urnebesnim živijo klici, sem jim nazadnje, ko nisem mogel več ustavljati besede, vrgel v naročje: "Veste, jaz grem v Ameriko!" Globoko sem se oddahnil po teh petih besedah in eni vejici. Kani sem naglo na jezik nekaj vinčka in plašno čakal na ploho, ki se bo vsula name.

Dolgo ni bilo nič. Nazadnje se pa le ojunaci bratce Francelj in dahne: eno samo besedo: ha! Potem je France zvrnil polno kupico vina, pogledal Jožeta, pogledal Micko in zasadi očič vame z izjavo: "Sem že obupaval nad tabo, da nisi naš, ki si ne upaš nikamor. Kdaj pa greš?"

Hudo sem mu zamrnil, ker je tako zadovoljno sprejel mojo namer. Saj me je skoro silil, jaz sem pa mislil, kako bodo tulili, ker odhajam. Pogledam Jožeta, kako so kaj njega zadele moje besede. V mizo je gledal in čez nekaj časa spregovoril: "Torej v svet te žene. Nekaj očetovega je v tebi, ki tudi niso mogli strpeti doma."

"Kaj pa ti," sem mu rahlo očital, "vsake počitnice kam ležeš: bil si že po Italiji, bil si na Turškem, bil si v Angliji, po Nemškem in kaj vem, kje še. Tudi ti si rad ogledaš šege in navade drugod."

"Saj nič ne rečem," je pogo-varjal. "Mlad si še in če te žene v svet, je zdaj čas. Kar pojdi. Ampak, ali si kaj preračunal kaj boš delal v Ameriki? Jezika ne znaš in težkega dela nisi vajen. Kaj boš počel tam?"

"Nič me ni strah, da se ne bi preživel," pojasnujem. "Zdrav sem, bil sem pri vojaki, rad sem telovadil in si utrjeval telo. Zdi se mi, da me ne bo vsaka sapica odnesla. In kar je glavno, Jože, pogum imam, da nikoli tega."

"Tukajle pri mizi ga imaš morda res, ampak počakaj, da stopiš na tuja tla," mi ugovarja Francelj. "O tem bi ti jaz lahko kaj več povedal, ki sem tudi videl svet."

"Pa te ni bilo konec, če misliš na tisto, da si bil v Braziliji, kamor si šel pogledat na uro," ga podražim. Komaj 17 let je bil star, ko je silil z očetom, ko so odhajali v Brazilijo, da so ga morali vzeti s seboj. Pa ni bila Brazilija zanj in jo je kmalu popihal nazaj, kakor je pozneje opisal v zgodbici: Kako je Grmkov Francelj vozil kalfonijo iz Amerike.

"Ne, ne, mi me bilo konec, ampak jaz sem vse iz drugačnega testa kot si ti," me je vsekaj nazaj. "Če bi ti skusil, kar sem jaz v Braziliji in na morju, ko smo se vozili polnih šest mesecev po oceanu z ladjo na jadra, bi jo ti ne zdelal, če kaj vem."

"Vidiš, saj prav zato pa grem, da bom znal tudi jaz kaj povedati iz svojega življenja in pri-petljajev, ne samo ti," mu rečem, ki se nisem dal ustraševati.

Dolgo sem smo se dajali tam pri mizi, predno sem dobil odvezo, da naj pa grem v Ameriko, če ne gre drugače.

EDINA SAMO MOŠKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška zveza v Ameriki

Ustanovljena 3. junija 1938 v Barberton, Ohio
Inkorporirana 13. marca 1939 v državi Ohio

Glavni sedež: CLEVELAND, OHIO

NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM,
SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Ne potrebuje nobene zdravniške preiskave.
Pristop od 16. do 55. leta.

Vsak Slovenec bi moral biti član te organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: GEORGE P. HERRICK, 860 E. 256 St., Euclid 32, O.
I. podpredsednik: IVAN GERMAN, 7502 Donald Ave., Cleveland 3, O.
II. podpredsednik: JOHN LESKOVEC, 1111 No. Ward Ave., Girard, O.
Gl. tajnik: JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O.
Gl. zapisnikar: DAMJAN TOMAZIN, 18900 Kildeer Ave., Cleveland 19, O.
Gl. blagajnik: FRANK M. PERKO, 1092 E. 174 St., Cleveland 19, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN DOGANIERO, 34212 Lake Shore Blvd, Willoughby, O.
Drugi nadzornik: JOSEPH GRDINA, 6205 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.
Tretji nadzornik: JOHN SEVER, 18023 Hillgrove Rd., Cleveland 19, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 27601 Fullerwood Ave. Euclid 32, O.
LOUIS ERSTE, 3815 Schiller Ave., Cleveland 9, O.
ANDY KOCJAN, 211 Gardenland Ave., Niles, O.

CLANSKI ODBOR:

MARTIN VALETICH, 15331 Glencoe Rd., Cleveland 10, O.
JOHN JUVANCIC, Jr., 214 Gardenland Ave., Niles, O.
FRANK DREMEL, 646 E. 162 St., Cleveland 10, O.

DIREKTOR ATLETIKE:

LOUIS SAMSA, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, O.

Uradno glasilo: "AMERIŠKA DOMOVINA," 617 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske moške zveze,
JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. — IV 1-3345

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

Prvi slučaj so se pojavili z letom 1. januarja 1945 do 1. februarja 1952 v starosti od 55 let do 65 let in ki so upravičeni do samo \$25.00 pogrebni stroškov, je glavni odbor sklenil, da se postopa enako z onimi, ki so bili nad 55 let stari, in so nepravilno prijavili svojo starost.

Ali se bodo pojavili še nadaljni slučaj, bomo postopali z njimi enako. Društveni uradniki ter glavni odbor je mnenja, da, ko prošilec pristopi v zvezo, govori odkrito resnico in se more zanesti na njegove besede. Ako sleherni ni toliko pošten, da navede pravilno svojo starost, mora trpeti posledice.

KEGLJANJE

Do sedaj so se pojavili teami za št. 4 v Girard, O., in št. 8 v Euclidu. Tekme se prično v mesecu septembru. Sleherni kegljač mora biti član, da je deležen team od petih za vstopnino v ligo \$25.00.

Z bratskim pozdravom

John F. Jadrič, gl. tajnik

Zapisnik seje gl. odbora S. M. Zveze
z dne 30. julija 1961 na Holmes Ave.

Br. predsednik otvori sejo ob 10. uri dopoldne. Navzoči so bili: predsednik George P. Herrick, I. podpredsednik Ivan German, II. podpredsednik John Leskovec (Girard, O.), gl. tajnik John F. Jadrič, zapisnikar Damjan Tomažin, gl. blagajnik Frank M. Perko, John Sever (nadzornik), Louis Erste, Martin Valetich, Frank Dremel. Odsojni so bili: John Doganiero, Jos. Grdina, Joseph Ponikvar, Andy Kocjan, John Juvancich, Louis Samsa.

Zapisnik glavne seje z dne 12. februarja 1961 je bil enoglasno sprejet.

Poročilo uradnikov: Br. predsednik nima posebnega poročila, bo pa se oglasil pri drugih točkah. Podpredsednika se izjavita enako. Tajnik John F. Jadrič poroča o finančnem in moralnem stanju Zveze. Oglasil se bo pri nedokončanih zadevah. Poročilo je bilo sprejeto. Br. F. Perko, gl. blagajnik, da poročilo o stanju blagajne in kako je denar naložen. Sprejeto. Nadzorni odbor poroča, da je pregledal knjige tajnika in blagajnika in našel vse v najlepšem redu. Izrazil se je zelo pohvalno, ker so vsi dohodki in izdatki potrjeni s potrdili. Poročilo sprejeto. Ker ostali gl. odborniki nimajo poročil, se preide na "nedokončane zadeve". Br. gl. tajnik poroča, da ima 3 člane, ki so umrli. Pri tem se je izkazalo iz mrtvaških listin, da niso navedli prave starosti pri vstopu v S. M. Zvezo. Razlika je od 5 do 13 let. Pravila govore, da je po 1. januarju 1940 za vpis starost od 16 do 55 let. Razvije se debata in se stavi predlog, da se izplača vsakemu po \$25.00 za pogrebne stroške. Predlog je enoglasno sprejet. Br. Herrick poroča o zadevi Barbertona. Nedolgo smo bili v Barbertonu br. John Sever, br. Valetich, br. Tomažin in jaz. Pronašli smo, da je tajnik št. 1 SMZ preobložen z delom in nimá časa posvečati več pozornosti tajništvu podružnice.

Prišli smo v stik s člani podružnice in se dogovorili, da naj tajnik skliče sejo, da se bo odbor podružnice preorganiziral. Ravno tako poročajo br. Sever, br. Valetich in br. Tomažin. Poročilo je bilo z veseljem sprejeto.

Kegljanje: Sklene se, da mora biti vsak kegljavec dobrostoječi član SMZ in ne samo za časa kegljanja. Drugače team ni upravičen do nagrade \$25.00 za vstopnino v sleherni ligo.

Ker je bil dnevni red izčrpan, zaključijo br. predsednik ob 12. uri (opolodne) sejo.

Damjan Tomažin, zapisnikar

France Bevk:

Smrt pred hišo

France je sklonil glavo še niže.

"Pojdi spat!"

Sin se ni ganil. Kakor pribit je stal na mestu.

"Pojdi!"

Premaknil se je brez besede in šel. Bil je navajen ubogati, ako tudi so pokale kosti in je gorela duša.

Ko je stopil pred hišo, je prišla Minka iz hleva. Ni se ji updal pogledati v oči, ne je pozdraviti. Čutil je, da stoji na pragu oče in gleda za njim.

Ko je legel na seno, so mu prsi divje plale; razjokal bi se bil, ni se mogel.

Slišal je, kako je oče porinil zapah in tiho odšel...

2.

V kuhinji je stala Minka in zakrivala peč, izročila ogenj vernim dušam v vicah in se prekrizala. Takrat je stopil Brdar v vežo. Trd in resen je obstal za vrati, mrzlo jeklo je bil njegov glas.

"Minka".

Dvignila je glavo.

"Pridi v izbo, preden greš spat".

Jedva je stopil Brdar v izbo, je bila Minka za njim. Roke je brisala v cunjio in dejala: "Tu sem".

Naravnost, brez obzira je udarilo njegovo vprašanje: "Kaj imaš z našim Francetom?"

Minka se je skoro zgrudila. Pobledele je, vzelo ji je sapa in besedo. Pogledala je v Brdarja. Siv obraz je bil, kakor iz skale izklesan. Videla je, da od njega ne more pričakovati usmiljenja. To jo je opogumilo. Dvignila je glavo in dejala:

"Rada se imava".

Brdar ta hip odgovora sploh ni pričakoval, najmanj pa takega. Kakor da mu je padla sekira na glavo.

"Rada?" je zahropel. "Rada. Vidva se ne moreta imeti rada".

Minka se je prestopila par korakov k peči in se prejela za česlenik, da ni padla. Dejala pa to pot ni nič.

"Povej", je hropel Brdar v eni sapi, premagan od srda. "Ali imata kaj skupaj?"

Dekle je dvignilo glavo in ga pogledalo, kakor da ga ne razume.

"Ne razumeš?" je potišal Brdarjev glas, kot bi se bal, da ne privabja sosedov pod okno.

"Vprašam te, če sta imela kaj med seboj".

Dekle je razumelo: "Ne", je dejala.

Brdar jo je meril v obraz; peg, ki so bile pod očmi, ni opazil. Pomiril se je nekoliko. "Dobro", je spregovoril nazadnje. "Pri nas ne moreš več ostati. Poberi svoje stvari in pojdi!"

Minka je strmela v velike oči, ki so narekivale nemogoče, in je sedla na klop.

"Da ali ne?"

"Ne —" je dejala, "če France ne ukaže".

"Gospodar sem jaz, ne on".

Minka je spoznala resničnost tega in je videla, da se ne more upirati več. Vrgla je zadnjo besedo, ki je živela pekoča v nji.

"Ne morem iti".

"Zakaj ne?"

"Ker ne grem sama". V čudni grozi so se ji razširile oči.

V nič manjšem začudenju je Brdar zahteval jasnejše besede, ki jo je slutil.

"Kako?"

"Ker nisem sama", je ponovila Minka in se ugriznila do krvi v ustnice, da bi zadržala solze.

Brdarju ni bilo zadosti. Hotel je imeti resnico na dlani.

Nategnil je vrat in glavo in skozi napol stisnjene zobe je

Ženske dobijo delo

Ženska dobi delo

Išče se ženska za delo v kuhinji, sendviče, pomivanje, čiščenje, 5 dni, 4 ure vsak dan od 10 zj. do 2. pop. Mora govoriti angleško, do 50 let starosti. \$1.10 na uro.

CARL'S CAFE
1301 Marquette

(X)

Dekleta ali ženske

17 do 35 let stare. Vzamemo tudi začetnice za pralnico.

MENK BROS. LAUNDRY
643 E. 103 St.

(158)

Išče se žensko

Išče se žensko ali zakonsko dvojico za invalidno hrvaško vdovo, da bi kuhala, prala in čistila sobe. Primerna plača in stanovanje. Antonia Linnell, 701 E. 254 St. Tel. 442-6749. (158)

DELO DOBIJO

Delo dobe

Stalno delo, hrano, stanovanje in plačo po dogovoru dobi kmečki delavec na lepi kmetiji, 90 milj od Clevelanda. — Istotam se sprejme kuharja ali kuharico za restavracijo, pod enakimi pogoji. Vpoštev pridejo tudi upokojenci. Pismene ponudbe pošljite na A.D. pod značko "Poštenost". — (158)

vprašal:

"Ali boš imela otroka?"
Minka je samo prikimala, njen pogled je padel v tla.

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Stanovanje se odda

Štiri sobe s kopalnico, zgoraj, veranda, klet, na E. 156 St. in Waterloo Rd. Kličite RA 1-0225 podnevi ali VI 3-9163 po 8. uri zvečer. (159)

V najem

Odda se 4 sobe, kopalnica, zgoraj, na 14011 Glendale Ave., med Harvard in Kinsman. Kličite SK 2-5078. (156)

Stanovanje se odda

Tri sobe in kopalnica, spodaj, spredaj, se odda v najem blizu cerkve sv. Vida. Naslov dobite v upravi A.D. (158)

V najem

3 sobe s kopalnico na 1126 E. 61 St. Bomo dekorirali za najemnika. Kličite KE 1-0273. (157)

Išče stanovanje

Malo opremljeno stanovanje išče samski moški v Collinwoodu, Nottingham ali Euclidu. Kličite med 5. in 7. uo zv. IV 1-4842. — (156)

Zakonski par

Izkušen par dobi delo oskrbnika za apartment poslopje. Stanovanje na razpolago. Kličite YE 2-4967. (158)

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za jedilnico in kuhinjska peč se proda na 1148 E. 71 St. Vprašajte za Mrs. Berger. (158)

Zabavneje
je iti
z nekom,
ki ga poznate

Imate v načrtu obiskati Jugoslavijo? Povprašajte pri vašem potniškem agentu za "skupinska potovanja" Swissair. Potujete z drugimi, ki imajo skupni interes, uživajte njihovo družbo, najdete nove prijatelje. Vse od New Yorka dalje je ena sama zabava na velikem, udobnem Swissair DC-8 Jetliner. Slastna hrana, pazljiva mnogojezična poslužba "Swiss-Care" povečuje vaš užitek. "Neodvisen od hotela," če želite. Hitra, pogosta zveza do Beograda in Zagreba. Poslužite se Swissair potovanja na odplačevanje, če vam je tako ljubše. Posebno nizka predplačana vozarina za priseljenke na razpolago. Za informacije ali rezervacije pokličite vašega potniškega agenta... Swissair.

SWISSAIR

SWISSCARE - WORLDWIDE

Hanna Bldg., 1422 Euclid Ave.

Cleveland, Ohio

SUperior 1-5880

Hiša naprodaj

Izvrstna dvodružinska, 6-6, E. 73 St., severno od St. Clair Ave. Najboljši kup danes! Ta krasna dvodružinska hiša, 6-6, ima 2 zgotovljeni sobi na tretjem. Zaprt porč in velike sobe. Samo \$15,800. Hitite! Ne bo dolgo naprodaj.

STAKICH REALTOR

804 E. 185 St.

KE 1-1934

(158)

Sobe se odda

Odda se 5 lepih sob. Najemnina \$50 mesečno. Vprašajte v uradu na 643 E. 103 St. (158)

Odda se

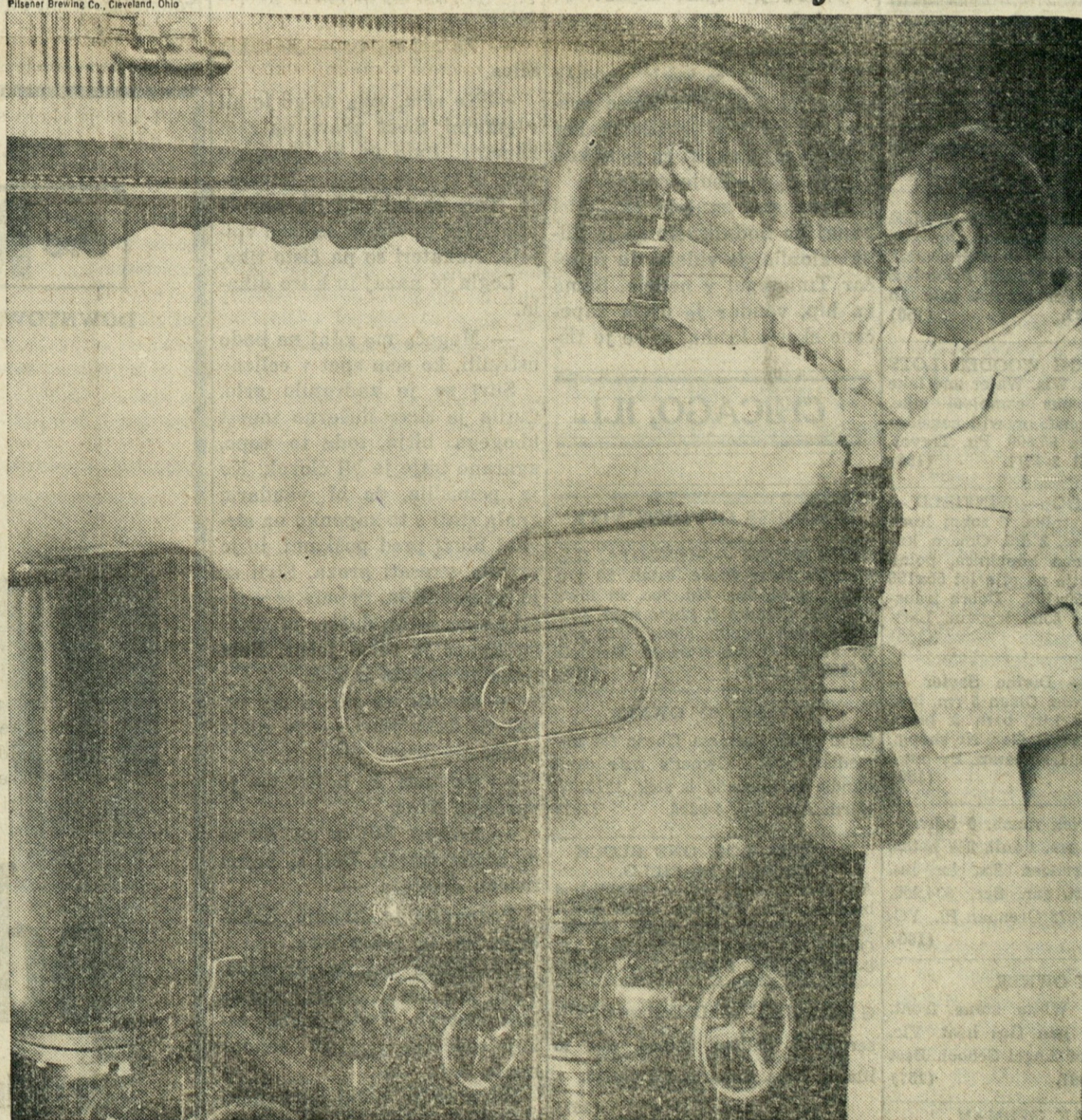
pet opremljenih sob na Addison Rd. odraslim, velike čiste sobe, furneze na plin in vse avtomatično, veranda spredaj in zadaj, spodaj. Kličite IV 1-6072 ali WH 3-3139. (7,9,11,14,16.avg.)

Sobe se oddajo

3 velike sobe se oddajo, na novo dekorirano, zgoraj, furneze na plin, kopalnica, garaža ali ne, na 5713 Prosser Ave. HE 1-4496. (157)

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

Zakaj ima POC PIVO boljši okus

MI VARIMO POD NADZORSTVOM

Vsakdo lahko kupi prvovrstne varilne naprave in tudi prvovrstne primese, kot mi. Toda zakaj tekne POC še vedno boljše kot kako drugo pivo? En razlog je ta: mi varimo pod nadzorstvom! Vsaka varilna stopnja je spremljana z napornimi poskusi z merili, s posebnimi pripravami in strokovnjaki. Tu na sliki lahko vidite Grantovo inspekcijo. (Imenovano po tubi, ne po generalu.) Iz slada so bili prav-

Clevelandsko slavno pilzensko pivo . . .

kar izločeni ostanki žita. Sedaj ga preiskujemo za čistost, barvo in celo za sestavo pene! V kratkem bo dodan hmelj. Potem? Še novi preiskusi! Tehnologija je pri POC prišla daleč, vendar ne predalet. Merilci, naprave in naravnosti so vsi osredotočeni na eno delo... variti bolj okusno pivo. Tozadevno smo dosegli velik uspeh, POC tekne boljše!

POC

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Nenadoma se je Silva spomnila jetnice Maslove v Vstajenju. Ista postava, rahlo škileče oči, ki pa vendar niso bile grde, močne roke in top nos, ki na noben način ni bil v pravem razmerju s širokim, rdečim obrazom.

Zdaj se je skušala nasmehiti in ko je pokazala zdrave, bele zobe se Silvini ni zdela grda. Narobe, kje v gorski vasi bi bila to čedna, močna dekla.

— Meni je ime Tina — je rekla. Neumno se je zasmejala, vendar je imela Silva občutek, da se smeje bolj iz zadrege kakor iz navade.

— Jaz sem Silva — je rekla prisrčno.

— To je gosposko ime — je dejala. — Še vedno si lepo napravljena. Poglej mene. —

— Koliko časa si že zaprta — je vprašala Silva.

— Tri mesece. Samo to ob leko imam. —

— V kateri celici si bila zdaj? —

— V prvi, ko prideš na hodnik. Toda en teden sem bila spodaj. —

Čeprav se je mrak hitro gostil in je Silva njen rdeči obraz videla že bolj kot senco, je vendar opazila, da je zaprla

oči in kot mrtva sedela v mraku.

— Kje spodaj? —

— V kleti. Tam je bunker, ki nima okna in notri je čisto tema. Najprvo so vrata, nato visoke železne palice. Tam ni postelje in jesti dobiš samo enkrat na dan. —

— Ali ti poznaš tega ječarja? — je nenadoma vprašala Silva.

Zdaj se je dekleta docela zmedlo. Trdo je sedela na postelji, tiščala roke v stegna in s široko odprtimi usti goitalo za sapo.

— Nekeč je bil za hlapca pri istem kmetu kakor jaz — je izdala.

— Tako — je na videz malomarno rekla Silva. — Kje si služila? —

— Na Vrhnikih. —

— Tam je bil doma Cankar — je rekla Silva.

— Ne vem. Jaz ga nisem poznala. —

Bil je čas večerje. Šumenje na hodniku je naraščalo, ropot cinastih skodelic je polnil ozki prostor.

Ko sta pili črno vodo, je ječar slonel pri vratih in zijał v Tino. Luč, ki je gorela ob času večerje, je žalostno sijala v njen rdeči obraz in topasti pogled nekdanjega hlapca je visel na nemarno zapeti karirasti bluzi.

— Tu je lepše, kajne? — je rekel.

Prikimala je.

— Spodaj se vsak omešča — je rekel surovo. Ni se premaknil. Silvini se je zdel kakor ogaben pljunek, ki ga je nekdo pljunil na podboje vrat.

Nato sta zanesli skodelici nazaj na hodnik. Ko se je Silva sklonila, je videla, da je ječar Tini segel v nedrje. Samo za hip, vendar je ujela zapečeno skorjo kruha, ki se je tiš-

čala bele kože. Tina je malomarno zapela zaponko malo višje.

Vrata so se zaprla in čez čas je ugasnila tudi luč. Zdaj sta ležala in Silva je čutila globoko dihanje revnega bitja, ki se je zdaj pa zdaj ustavilo. Vedela je, da valja po ustih drobnno rezino kruha, ki ga sicer nihče ne dobi. Čutila je globoko usmiljenje do tega bednega življenja, ki si je dalo segati v nedrje za kosček kruha, ki ga je nekoč imelo v izobilju. Ni je hotela motiti, ni je hotela spraviti v zadrego. Molčala je vse dotlej, dokler ni čutila, da je kruh pojedla. Ko je slišala, da si z jezikom čisti zobe, je čisto tiho vprašala:

— Ali je bil to nekoč tvoj fant, Tina? —

— Hotel je biti — je rekla.

— Toda jaz sem imela drugega. Bil je pri belih in je šel čez. —

— Ali so ga poslali nazaj? — je Silva vprašala še tišje.

— Niso ga ne. —

— Zakaj pa so te potem zaprli? —

— Rekli so, da nekateri beli hodijo nazaj in da so ubili nekega politkomisarja. Moj fant da je bil zraven in da se je en dan skrival pri meni. Pa se ni še videla ga nisem. —

— Si bila že obsojena? —

— Še ne, toda ko so me spraševali in topli, so rekli, da me bodo ustrelili. —

Silva je videla, da je sedla na posteljo in da s celim životom visi čez stranico.

— Ali se sebi zdi, da morejo za tako reč ustreliti človeka? Jože pravi, če bom vse povedala po pravici, da bo dobro zame, ker zdaj streljajo bolj take ljudi, ki so hodili v šole. —

— Kdo je Jože? — je vprašala Silva.

— To je ta, ki mu ti praviš ječar. —

— Ta nič ne ve — je rekla Silva.

— Ne vem, toda dolgo je bil v gmajni. Sicer pravi, da sem neumna, toda če bi njega ne bilo, bi bila še vedno v bunkerju. Tam so taki, ki jih ponoči odpeljejo in včasih strašno vpijejo. Nekateri so pa čisto tihi. Legla je nazaj in hitro dihal.

— Mogoče me zdaj ne bodo ustrelili, ko sem spet v celici.

Silvi se je zadržnilo grlo. Čutila je sicer duševno topost ubogega bitja, toda to topo, zgarano bitje je bil človek. Ko je pomislila, da bi vendarle znala stati s to zaponko na strgani bluzi pred puškami, jo je pričela stresati groza. Strli so jo, je pomislila. Čepela je v temi kakor žival, dokler ni storila, kakor je rekel ječar. Bela tička je zobala iz rok.

— Človek tu nikoli ne ve, kaj ga čaka jutri, — je rekla krhko.

— Se tudi ti bojiš? — je vprašala Tina.

— Bojim? Zdi se mi, da se ne bojim umreti. Bolj se bojim tistega drugega. —

Pritegnila je dihanje. Čakala je, kaj bo rekla Tina.

— Nisem mogla drugače. Vem, kaj misliš. Skoraj vse se boje tistega. Toda nekoč, takoj spočetka sem ga vendar imalo rada. —

Silve se je hotel oprijemati stud, toda ko se je obrnila na postelji in slišala, da Tina čisto po tihem joče, je vstala in stopila k njej.

— Ne jokaj, Tina. Saj vem, nisi mogla drugače. Preveč strašno je bila spodaj. —

— Tista pred menoj se je obesila — je dahnila z grozo.

Silva je zlezla nazaj in legla na hrbet. S široko odprtimi očmi je strmela v strop.

— Zdaj skušajva zaspati, Tina, — je rekla.

— Ni ji odgovorila. Njen tihi vek je prehajal v čudno kolcanje, ki je rezalo Silvo do kosti. Ni mogla zaspati. Kar

je zdaj samo nezavedno čutila, je bilo vendar resnica. To ni bila samo ječa, kjer si čakal na kazen, tu je bil prostor, kjer je ženska begala v strahu za svojo častjo. Mar ni boljše biti mrtev? Čakanje v temi v kleti, ko se ustrašiš vsakega žarka, ki posije skoz odprta vrata. Kriki ostanejo med stenami, nihče jih ne sliši.

Zdaj je trepetala. Čutila je, da se ji roke trdo oklepajo železa in da se z njo vred trese železna postelja. Zdelo se ji je, da trepeti tudi tema, stene, okno in železne palice v njem.

Poklicala jo je.

— Tina, ali je bila tista, ki se je obesila, še zelo mlada? —

— Kakšnih dvajset let — je rekla. Tudi ona ni spala.

— Imela je debele, črne kite in okoli vratu se ji je še poznal moder trak. —

— Morda so jo pa oni obesili — je rekla Silva.

— Tudi jaz sem že tako mislila. —

Spet je pričela jokati in zdaj je bil njen jok podoben cviljenju mlade miši, ki se je ujela v past in počasi končava.

Bili sta skupaj le dobrih deset dni. Skoraj vsak dan so jo gnali na zaslišanje in vselej se je vrnila bolj zmedena. Včasih se je Silvini celo zazdelo, da je pričela sedanost zamenjavati s preteklostjo in kadarkoli je ječar odprl vrata, se mu je bedasto, vendar na svoj način sladko nasmihala. Po tretjem zaslišanju je Silva čutila, da je postal ječar resnejši in čeprav se mu je Tina zdaj že skoraj nastavljala, je komaj še spregovoril besedo. Silvo je pričel prešinjati neprijeten občutek, da ječar ve za konec, da se bliža Tinina razprava in da je njena usoda zapečaten. Le še z muko ji je odgovarjala in zatrepetala vselej, kadar je Tina ponoči spregovorila. Zdelo se

ji je, da govori od daleč, da prihaja do nje le žužnanje, ki ga spravi čez ustnice človek, ki ravno umira.

Neko popoldne, Silva je čutila, da se je moralo zunaj ojužiti, ker je slišala padati kaplje od strehe, so se spet odprla vrata.

— Silva Miklavc. —

Spet zaslišanje. Tina jo je splašeno pogledala in Silva je šele zdaj videla kako strašno je je dekleta propadlo v teh dneh.

— Zbogom — je rekla nenadoma.

Ječar je drleščil z durmi. (Dalje prihodnjič)

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvovrstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razplago vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR in SINOV

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088

KEndmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

Pridite na dvanajsti letni KARNIVAL in BAZAR

priredijo Katoliški Vojni Veterani, Post 1655

JUTRI PETEK SOBOTO NEDELJO

17. 18. 19. 20.

AVGUSTA

NA ŠOLSKIH PROSTORIH SV. VIDA

VOGAL 62. CESTE IN ST. CLAIR AVE.

OTROŠKE VOŽNJE! - IGRE! - OKREPČILA!

ZABAVA ZA VSO DRUŽINO!

V petek se bo servirala ribja pečenka

ZASTONJ DARILA OB !!!

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

4 BDRM. BRK. Cape Cod, 2 1/2 c. gar., scrns. & storms, hardwood flrs., gas ht. \$16,000. ALSO HAVE 3 BDRM. EXP. RCH. stone frpl., cptg. Extras. \$16,000. Call OWNERS GA 5-0643. (156)

RIVERSIDE—BY OWNER—7 LGE. RMS. 3 bdrms. plus den. Lge. gar. Face brk. Price less than appraisal. Nr. schls., shopp., transp. Price less than appraisal. For immed. sale. In 30's. HI 7-1097. (156)

3 LARGE HIGH WOODED LOTS at Silver Lake, Wis. Water and lake rights. Overlooks complete lake. Owner will sacrif. or will consider terms or trade. \$5,500. Ph. Trevor, Wis. UNDERhill 2-4611. (156)

WEST CHICAGO — WINFIELD — Sv. Janeza Krstnika. 6 sobni lesen dom, 2 spal. gor, 2 dol. Omare, kuhinja, poploščena kopalnica, polna klet. Avto. gretje na olje lot 50x150 in zraven lot 50x150. Dobra transportacija, blizu šole, trgovin. Lastnik BI 7-2313. (156)

NORRIDGE — Divine Savior — 7750 W. Montrose. Clean 5 rm. brk. bungalow. Tile kit., bath & bsmt. floor. Gas ht. S & S. Gar. Nr. shopp., transp. & schls. Low taxes. By owner. GL 3-7477. (156)

NILES — Brick ranch. 5 bdrms. 425 sq. ft. rec. rm. 1 full, 2 1/2 baths, 2 frpls., 3 entrances. Ex. for in-laws. 2 car att. gar. Sac. \$34,900. Immed. poss. 7673 Grennan Pl. YO. 6-6326. (160)

BY OWNER

3 flat brick. White stone front. 2-6's; 1-4. car gar. Gas heat. Vic. of Our Lady of Angel School. Best offer. SA. 2-3097. (157)

I SPEAK GERMAN \$1,500 down. St. Vincent & DePaul area. 3 story yellow brick; 3-5 room apts., new heating unit; 2 car gar.; income \$270 a month. Make me offer. Mr. Bosshart. WE. 5-4437. (157)

LOMBARD — BY OWNER On acct. of death I'm selling my beaut. home. 3 lge. bdrms. Full bsmt. Tile flr. Frpls. up and down. Lge. closets. Park like on 2 acres of land. Must be seen to be apprec. 660 S. Rt. 53. MA. 7-4553. (16, 18 aug)

LAGRANGE PARK—BY OWNER, 2 Bedroom brick ranch. Attached gar. Dining room. Tile kitchen and bath. Paneled recreation room. Gas heat. Patio, carpeting, drapes. \$25,500. FL 4-6469, FL 4-0519. (158)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

DRUG STORE — MENDOTA, ILL. Wendt's Drug Store, estab. 20 yrs. Doing good bus. Gd. loc. in town of 7,000. Camera & photo dept. provides good income alone. Will sac. for \$19,500. Contact owner Mendota 2-6202 or 2226. (158)

TAVERN, BY OWNER

Good going business. Cheap for immediate sale. Owner's wife can't handle as husband is sick. 1315 W. North Ave. EV. 4-9826. (157)

TAVERN—LOC. ONE BLOCK FROM CUBS FIELD.

Air conditioned. Good established business. Exc. Parking. Good sporting neighborhood trade. \$5,000. Owner has contracting business. DI. 8-9555 or BR. 8-1995. (157)

GROCERY — Delicatessen-Self-service — Selling immed. due to illness. Reas. Suburbs. HI 7-6175. (157)

HELP WANTED — MALE

EXPERIENCED BODY MAN

CARL'S AUTO SERVICE 13509 S. Crawford FULTon 8-7050 (162)

HELP WANTED — FEMALE

MOTHER'S HELPER

Japanese or foreign. Light housework. Child care. 1 infant. Live in. 5800 N. on Lake Michigan. SU. 4-1149. (158)

EAGLE ZNAMKE

POMENIJO SE VEČJE PRIHRANKE

the MAY co's

NOW

3

BASEMENT stores

DOWNTOWN - PUBLIC SQUARE

CEDAR CENTER - RIDGE and RIDGEWOOD DR.

Sedaj v teku!

Eden največjih vrednostnih dogodkov naše zgodovine

RAZPRODAJA od RAZPRODAJ

Na stotine prihrankov v vseh treh naših kletnih trgovinah! V vsakem oddelku!

Tukaj je! Razprodaja na katero ste čakali! Tu je prilika, da prihranite na vseh šolskih oblačilih, ki jih bodo otroci kma lu potrebovali. Prilika velikanskih prihrankov na jesenskih oblačilih za vas in vašo družino . . . na različnih predmetih, ki jih potrebujete za vaš dom . . . in za darila za sedaj in za pozneje. Pridite zgodaj . . . poslužite se velike izbire in res nizkih razprodajnih cen v vsakem oddelku naših treh kletnih trgovin. Nakupujte v vsakem oddelku in pazite na posebne napisne listke, ki označujejo te razprodajne predmete!

Zapomnite si! Naše kletne trgovine so odprte v ponedeljek in četrtek zvečer . . .

In . . . Eagle znamke dodajo še več k vašim prihrankom!